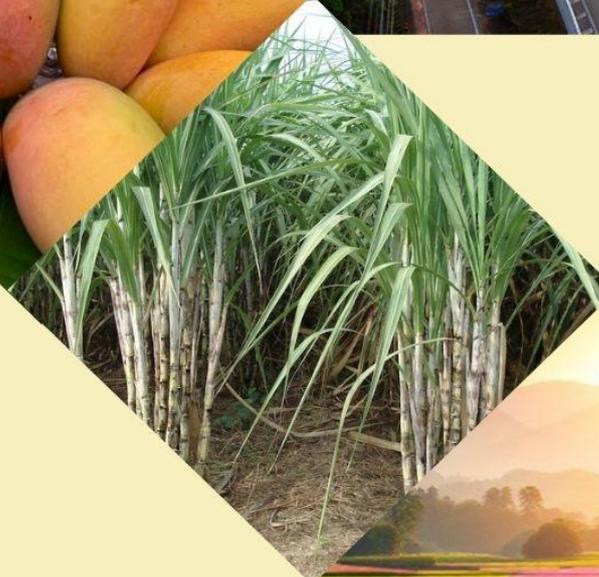

2569

ปี 2026

กรอบการพัฒนาเกษตร เชิงพื้นที่

อำเภอหนองกุงศรี

จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอหนองกุงศรี ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์นี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ อำเภอหนองกุงศรี

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการแผนพัฒนาด้านการเกษตรฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอหนองกุงศรีดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี

ธันวาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๔
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๕
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๖
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ฤดูกาล	๑๓
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๔
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๔
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๔
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๔
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๔
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๔
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๔
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	๑๖
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๖
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๖
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๖
๑.๑ เกษตรกร	๑๖
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๕
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๘
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๘
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๙
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๒๙
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๑
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๑
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๗
บรรณานุกรม	๓๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๔
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๕
๔	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๕
๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๖
๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๗
๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๘
๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๙
๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๙
๑๐	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๐
๑๑	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
๑๒	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๑
๑๓	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๑
๑๔	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๑
๑๕	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๕
๑๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๗
๑๗	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๒๘
๑๘	แสดงต้นทุนการผลิต	๓๐
๑๙	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๑
๒๐	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑
๒๑	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอหนองกุงศรี	๓๑
๒๒	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๓
๒๓	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๙

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๔
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๕
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๖
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๕
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๘
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง)	๒๙
๘	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๐

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอหนองกุงศรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกก่อนไปทางตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ห่างจากตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ ๖๕ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๕๑๓ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๖๒๖.๙๔๔ ตารางกิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอหนองกุงศรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนาคู และอำเภอวังสามหมอ (จังหวัดอุดรธานี)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสหัสขันธ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด และอำเภอห้วยเม็ก
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอห้วยเม็ก และอำเภอกระนวน (จังหวัดขอนแก่น)

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอหนองกุงศรี

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

- มีเขตการปกครอง ๙ ตำบล ๑๑๓ หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองท้องถิ่น ๑๐ แห่ง

ประกอบด้วย เทศบาลตำบล ๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๓ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล หมู่ที่	ตำบลหนองกงบุรี	ตำบลหนองบัว	ตำบลโคกเครือ	ตำบลหนองใหญ่	ตำบลดงมูล
๑	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านหนองกงบุรี	เทศบาลหนองบัว/บ้านศรีสว่าง	อบต.โคกเครือ/บ้านโคกเครือ	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองใหญ่	เทศบาลดงมูล/บ้านคำขาม
๒	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านหนองกงบุรี	เทศบาลหนองบัว/บ้านพรมลี	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองไม้ตาย	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองบัวแดง	เทศบาลดงมูล/หนองหิน/บ้านหนองแซ่
๓	เทศบาลคำกั่ว/บ้านโคกเจริญ	เทศบาลหนองบัว/บ้านคำศรี	อบต.โคกเครือ/บ้านห้วยยางดง	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนามูล	เทศบาลดงมูล/บ้านภูฮ้าง
๔	เทศบาลคำกั่ว/โนนศิลา	เทศบาลหนองบัว/บ้านหนองบัว	อบต.โคกเครือ/บ้านนางาม	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านโนนสมบูรณ์	เทศบาลดงมูล/บ้านโคกกลาง
๕	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านสะอาดนาดี	เทศบาลหนองบัว/บ้านหนองสามขา	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองโน	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองชุมแสง	เทศบาลดงมูล/บ้านภูฮ้าง
๖	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านนาสาร	เทศบาลหนองบัว/บ้านไชยวาร	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองกบ	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนาคำน้อย	เทศบาลดงมูล/บ้านโคกกลาง
๗	เทศบาลคำกั่ว/บ้านสระแก้ว	เทศบาลหนองบัว/บ้านโคกใหญ่	อบต.โคกเครือ/บ้านโคกเครือ	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองชุมแสง	เทศบาลดงมูล/หนองหิน/บ้านหนองแซ่
๘	เทศบาลคำกั่ว/บ้านคำไฮ	เทศบาลหนองบัว/บ้านหนองบัว	อบต.โคกเครือ/บ้านห้วยยางดง	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองชุมแสง	เทศบาลดงมูล/บ้านห้วยหินลาด
๙	เทศบาลคำกั่ว/บ้านหนองหว้า	เทศบาลหนองบัว/บ้านไชยวาร	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองกบ	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนาคำน้อย	เทศบาลหนองหิน/บ้านโนนศรีสวัสดิ์
๑๐	เทศบาลคำกั่ว/บ้านโคกเจริญ	เทศบาลหนองบัว/บ้านหนองบัว	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองกบ	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนาคำน้อย	เทศบาลดงมูล/บ้านไทรทอง
๑๑	เทศบาลคำกั่ว/บ้านคำไฮ	เทศบาลหนองบัว/บ้านไชยวาร	อบต.โคกเครือ/บ้านน้ำพองพัฒนา	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านเอราวัณ	เทศบาลหนองหิน/บ้านดงมูล
๑๒	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านหนองกงบุรี	เทศบาลหนองบัว/บ้านศรีสว่าง	อบต.โคกเครือ/บ้านศรีสุพรรณพัฒนา	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนาคลองแสน	เทศบาลดงมูล/บ้านประชาสามัคคี
๑๓	เทศบาลหนองกงบุรี/บ้านสะอาดนาดี	เทศบาลหนองบัว/บ้านคำศรี	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองโน	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองชุมแสง	เทศบาลดงมูล/บ้านคำขาม
๑๔	-	-	อบต.โคกเครือ/บ้านห้วยยางดง	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านหนองชุมแสง	เทศบาลดงมูล/บ้านโคกกลาง
๑๕	-	-	อบต.โคกเครือ/บ้านหนองไม้ตาย	เทศบาลหนองใหญ่/บ้านนาคำน้อย	-

ต่อ

ตำบล หมู่ที่	ตำบลหนองหิน	ตำบลหนองสรวง	ตำบลลำหนองแสน	ตำบลเสาเล้า
๑	เทศบาลหนองหิน/ บ้านหนองหิน	เทศบาลหนองสรวง/บ้าน หนองสรวง	เทศบาลหนองกุงศรี/ บ้านหนองริวหนัง	อบต.เสาเล้า/บ้านคำถาวร
๒	อบต.หนองหิน/บ้าน หนองบัวชุม	เทศบาลหนองสรวง/บ้าน หนองสรวง	อบต.โคกเครือ/บ้าน หนองหอไตร	อบต.เสาเล้า/บ้านหนองโน ทอง
๓	อบต.หนองหิน/บ้าน สว่างศรีมงคล	เทศบาลหนองสรวง/บ้านนา บง	เทศบาลหนองกุงศรี/ บ้านหนองกุงเผือก	อบต.เสาเล้า/บ้านหนองไผ่
๔	เทศบาลหนองหิน/ บ้านหนองหิน	เทศบาลหนองสรวง/บ้าน หนองสรวง	เทศบาลหนองกุงศรี/ บ้านหนองกุงเผือก	อบต.เสาเล้า/บ้านหนองแฝก
๕	อบต.หนองหิน/บ้าน โคกศรีม	เทศบาลหนองสรวง/บ้านนา อวน	อบต.โคกเครือ/บ้าน หนองริงหนัง	อบต.เสาเล้า/บ้านศรีบุญเรือง
๖	อบต.หนองหิน/บ้าน หนองหินน้อย	เทศบาลหนองสรวง/บ้านคำ อง	อบต.โคกเครือ/บ้าน หนองกุงเผือก	อบต.เสาเล้า/บ้านนาสีนวล
๗	เทศบาลหนองหิน/ บ้านหนองหิน	เทศบาลหนองสรวง/บ้าน ทับปลา	อบต.โคกเครือ/บ้าน หนองมันปลา	อบต.เสาเล้า/บ้านโนนสมบูรณ์
๘	เทศบาลหนองหิน/ บ้านหนองหิน	เทศบาลหนองสรวง/บ้านนา บง	เทศบาลหนองกุงศรี/ บ้านหนองหอไตร	อบต.เสาเล้า/บ้านหนองหัว
๙	อบต.หนองหิน/บ้าน หนองบัวชุม	เทศบาลหนองสรวง/บ้านคำ แคน	-	อบต.เสาเล้า/บ้านโนนสว่าง
๑๐	เทศบาลหนองหิน/ บ้านหนองหิน	เทศบาลหนองสรวง/บ้าน หนองสรวง	-	อบต.เสาเล้า/บ้านโนนมีกิจ
๑๑		เทศบาลหนองสรวง/บ้านนา บง	-	อบต.เสาเล้า/บ้านนาโก
๑๒	-	-	-	อบต.เสาเล้า/บ้านคำน้อยดอน หม่วย
๑๓	-	-	-	อบต.เสาเล้า/บ้านน้อยศรีสุข
๑๔	-	-	-	อบต.เสาเล้า/บ้านหนองไผ่

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอหนองกุศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
หนองกุศรี	๑๙,๑๐๑		๒	๑๓	๒,๗๙๕
หนองบัว	๓๕,๐๘๐		๑	๑๓	๒,๒๗๔
โคกเครี	๖๕,๒๒๗	๑		๑๕	๓,๑๑๐
หนองสรวง	๘๗,๙๕๗		๑	๑๑	๑,๕๗๗
เสาเล้า	๔๖,๖๓๓	๑		๑๔	๑,๖๒๙
หนองใหญ่	๔๖,๖๓๓		๑	๑๕	๒,๕๑๓
ดงมูล	๖๗,๐๗๔		๒	๑๔	๒,๙๑๓
ลำหนองแสน	๔๕,๐๕๑	๑	๑	๘	๒,๒๐๙
หนองหิน	๕๓,๕๕๐	๑	๑	๑๐	๑,๙๕๒
รวม	๔๖๖,๓๐๖	๔	๙	๑๑๓	๒๐,๙๗๒

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ มีที่ราบลุ่มประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ สภาพเดิมเป็นดินร่วนปนทราย โดยพื้นที่ส่วนหนึ่งมีสภาพเป็นที่ราบสูงภูเขาเตี้ย ๆ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอ มีภูพระ ภูโน เดิมมีป่า ไม้อุดมสมบูรณ์ ในปัจจุบันป่าไม้เหลือน้อยลงมาก เนื่องจากการบุกรุกแผ้วถางทำมาหากินของประชาชน

๑.๑.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอหนองกุศรี มีสภาพป่าไม้ที่ยังไม่ถูกทำลาย เหลืออยู่เพียงเล็กน้อยตามหัวไร่ปลายนาของเกษตรกร และบริเวณที่สาธารณณะโดยทั่วไป

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองกุศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองกุศรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘.

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองกงศรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
หนองกงศรี	๓๓,๓๕๗.๒๐	๓๖๒	๐.๒๗
หนองบัว	๗๒,๗๑๒.๗๐	๒,๐๗๗	๐.๕๐
โคกเครี	๖๖,๑๓๔.๗๐	๖,๒๕๗	๑.๐๙
หนองสรวง	๓๔,๔๕๔.๖๐	๑,๐๗๕	๑๑.๓๔
เสาเกล้า	๔๙,๐๔๓.๑๐	๑๓๑	๓.๑๒
หนองใหญ่	๔๑,๔๕๔.๕๐	๒๐๖	๑.๐๘
ดงมูล	๓๙,๕๕๗.๘๐	๔,๔๙๒	๒.๘๖
ลำหนองแสน	๑๒,๙๖๖.๖๐	๑๙๕	๙.๔๖
หนองหิน	๓๐,๗๑๘.๘๐	๓๓๓	๑.๕๐
รวม	๓๘๐,๔๔๐.๐๐	๑๕,๑๒๘.๐๐	๓๑.๒๒

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘.

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพทั่วไปของอำเภอหนองกงศรี จะมีพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจากทางทิศตะวันตก ลาดต่ำไปทางทิศตะวันออกจดกับเขื่อนลำปาว และลอนลูกคลื่นจะมีความสูงแตกต่างกันไป ส่วนมากประชากรพื้นฐานอาศัยอยู่บนพื้นที่ราบสูง เพราะถ้าเป็นราบลุ่มแล้วน้ำจะท่วมช้านานถึง 1-2 เดือน ส่วนตามทีราบลุ่มจะมีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ลำห้วย และพื้นที่ทำนาของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอหนองกงศรี
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘.)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอหนองกงบุรี มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๐ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอหนองกงบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ จำนวน ๑๑,๑๙๒.๖๗ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเกิดจากตะกอนลำนํ้า มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวของพืชอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวของพืชที่ถูกพัดมาทับถม หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดินพบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง

เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นชั้นแน่นทึบที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพอกสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน หรือก่อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นล่าง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกิริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัดแต่มีตะกอนปะปน จะมีปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติ ในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บริเวณที่เต็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดิน ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ มีไม้ละเมาะและไม่พุ่มหนามขึ้นกระจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าวเลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาปลูกปล่อยให้หน้าซังและล่างเกลือออกไปจากดินใช้กลบตอซังปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์หรือไถกลบปุ๋ยพืชสดปลูกพืชผักหรือผลไม้ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทานเลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ จำนวน ๗,๗๑๔.๘๒ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินร่วนหยาบสีปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐ ถึง ๑๐๐ เซนติเมตรจากผิวดินปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวงตะกอนลำน้ำหรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบวางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียวพบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยเป็นดินสีมีการระบายน้ำดีปานกลางเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วนส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตรเป็นดินเหนียวดินเหนียวปนเศษหินหรือเป็นชั้นหินผุสีดินบนเป็นสีน้ำตาลดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทาบางแห่งมีจุดประสีแดงและมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมากดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตามปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลางการใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรังป่าละเมาะและไม้พุ่มพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ข้าวโพดถั่วเขียวแตงโมแต่มักให้ผลผลิตต่ำปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในช่วงฤดูฝนดินเปียกและเกินไประบายน้ำไปสำหรับพืชไร่บางชนิดและหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ * ๕๐ * ๕๐ เซนติเมตรปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐- ๓๕ กิโลกรัมต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ น้ำมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันต่อไร่หรือใช้กับปุ๋ยพืชสดและจัดการระบบให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖ จำนวน ๘,๔๘๖.๘๐ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินร่วนหยาบสีมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำเมื่อมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุดิบกำเนิดดินเป็นพวงตะกอนลำน้ำที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลาพบบนสันดินริมแม่น้ำหรือที่ราบตะกอนน้ำพาเป็นพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบเป็นดินสีมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางเนื้อดินเป็นพวงดินร่วนหรือดินร่วนหยาบสีดินเป็นสี

น้ำตาลอ่อนอาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่างในบางบริเวณมีแรมไม่กำหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์ใช้เป็นที่อยู่อาศัยปลูกผักและสวนไม้ผลและยาสูบ

ปัญหาในช่วงฤดูฝนน้ำในลำน้ำอาจเอ่อล้นฝั่งทำความเสียหายให้แก่พืชผลได้

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้เลือกพื้นที่ที่ไม่เสี่ยงต่อการน้ำท่วมขังขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ * ๕๐ * ๕๐
ปรับปรุงด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐- ๓๕ กิโลกรัมต่อหลุมมีวัสดุคลุมดินปลูกพืชคลุมดินปลูกพืชแซมทำแนวรั้ว
หรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงการเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ย
คอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดที่ปลูกจากระบบการให้น้ำ

ในแปลงปลูกพืชไร่หรือพืชผักจากระบบปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วยปรับปรุงดิน
ด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันต่อไร่หรือโลกบปุ๋ยพืชสดมีวัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของ
ดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๒๕๔,๘๘๙.๐๒ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดินดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาน
เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความ
อุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากกะกอนท
รายชายทะเลบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลาง
ถึงชั้นดานอินทรีย์มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ใต้ลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว
และดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรือฮิวมัส สีน้ำตาล สี
แดง

ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
ถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าชายหาดป่าละเมาะบางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ หรือพืชไร่
บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็น
ประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็ง
มาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-
๕๐

กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บ
ผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนา
แหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงมีฝนตก

หนักปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่

หรือไถกลบพืชปุ๋ยพืชสด (หวานถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่

ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยให้ไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัชพุ่มดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ จำนวน ๘๓๘.๕๐ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินต้นถึงก่อนกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินภูเขาไฟพบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นดินต้นมาก มีการระบายน้ำดีเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรังหรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบพบภายในความลึก ๕๐ ซม. สีดินสีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะหรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหา

เป็นดินชั้นก่อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ : ซม.ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม

มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น

ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถพรวนตามแนวระดับ มีวัชพุ่มทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ จำนวน ๖,๔๕๗.๔๔ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินต้นถึงก้อนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาเป็นกรดถึงเป็นกลางการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไมไกลนัก วัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดีเป็นส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่หรือเศษ หินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นดินลึกกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม่โตเร็ว

ปัญหา

เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม่โตเร็ว

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม

มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดินทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือโกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่ว ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ โกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๓,๙๐๖.๐๑ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไมไกลนักของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนขวง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำและอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำชั้นบันไดทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖

กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๓๒,๗๒๙.๑๐ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากเกิดจากลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทรายสีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบางๆ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เป็นทรายจัดมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำพืชผักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้ง มีความอุดมต่ำและมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี(หวานโสนพริกกัน หรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์)แหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ดูน้ำกว้าง ๑.๐- ๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/

หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ จำนวน ๒๖๓.๘๐ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน ชุดดินพบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออกวัตถุต้นกำเนิดดินเกิดจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ ทั้งหินหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่างๆ และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันและเนื้อดินบนมีทรายปน จะมีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินสูง หากมีการจัดการดินไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/ไร่/ครั้งดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดินวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดินทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์)ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ จำนวน ๗๔๗๐.๕๑ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างการระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก หรือบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเลหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบหรือเป็นลูกคลื่นลอน พบบริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล หรือบริเวณที่ลาดเชิงเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย ดิน

มีสีเทา สีนํ้าตาลอ่อน หรือเหลืองดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่อกิจกรรมดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน กิจกรรมดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด ปอ ส่วนไม้ผล ได้แก่ มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอนอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุมมีวัสดุคลุมดินในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกรวมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลง

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพัว ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง

๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม – พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือน พฤษภาคม – กลางเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือน ตุลาคม – กุมภาพันธ์

๓.๑ ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บ้างครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ – ๓๙.๙ องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม แต่อาจเกิด “ฝนทิ้งช่วง” ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ – ๒ สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๙๐๐ มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมนานราว ๑-๒ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ ๑๕ องศา

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิต่ำสุด

อำเภอหนองกุ้งศรี มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุด ๐.๑-๑๐ มม. ช่วงเดือน ธันวาคมและมกราคมของทุกปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด ๒๐๐-๓๐๐ มม. ช่วงเดือน มิถุนายนถึงกันยายน ของทุกปี

อำเภอหนองกุ้งศรีอุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ ๑๘ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ ๔๒ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน และอุณหภูมิลดลงตลอดปีมีค่าประมาณ ๓๐ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๗๕

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอหนองกุ้งศรี มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต เป็นเส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและจังหวัด สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมี

๑) รถยนต์ การเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ-กาฬสินธุ์ ระยะทาง ๕๑๙ กิโลเมตร ใช้เส้นทาง กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข ๒) ถึงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากจังหวัด ขอนแก่นถึงอำเภอยางตลาด (บ้านฮองฮี) และเดินทางมาโดยใช้ถนนทางหลวงหมายเลข ๒๐๐๙ ประมาณ ๓๘ กิโลเมตรถึงอำเภอหนองกุ้งศรี

๒) การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง โดยมีการให้บริการรถประจำทางและมีรถตู้ประจำทาง สายอุดร-กาฬสินธุ์ , รถตู้ประจำทาง สายหนองกุ้งศรี-กาฬสินธุ์ ของบริษัทขนส่งและบริการของเอกชน

๓) รถไฟ การเดินทางโดยรถไฟต้องเดินทางจากกรุงเทพฯ-สถานีรถไฟขอนแก่น จากจังหวัด ขอนแก่น ต่อรถประจำทางถึงอำเภอยางตลาด (บ้านฮองฮี) แล้วต่อรถตู้ประจำทางสายกาฬสินธุ์-อุดรธานี

๔) การเดินทางโดยเครื่องบิน ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ยังไม่มีท่าอากาศยานหรือสนามบิน หากต้องการเดินทางโดยเครื่องบิน ต้องไปลงที่สนามบินขอนแก่น สนามบินร้อยเอ็ด หรือสนามบินอุดรธานี แล้วเดินทางต่อโดยทางรถยนต์หรือรถโดยสารประจำทาง

๕) ทางน้ำ โดยแพขนานยนต์ข้ามฟากอ่างเก็บน้ำลำปาว จากบ้านทับปลา หมู่ ๗ ตำบลหนองสรวง อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ – บ้านคำเขื่อนแก้ว ตำบลสำราญใต้ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดอำเภอและตำบล สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีการให้บริการรถประจำทางและมีรถตู้ประจำทาง สายอุดร-กาฬสินธุ์ , รถยนต์ส่วนตัว

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอหนองกุ้งศรี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำหนองใหญ่ พื้นที่ ๖๘๔ ไร่

๕.๒ สระเก็บน้ำ หนอง บึง จำนวน ๕๒ แห่ง

๕.๓ ฝายกั้นน้ำ จำนวน ๑๐ แห่ง

๖ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

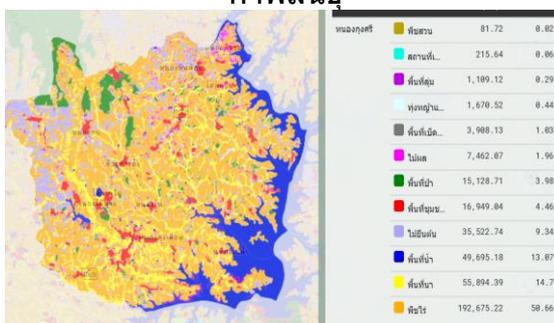
อำเภอหนองกุ้งศรี มีพื้นที่ทั้งหมด ๔๖๖,๓๐๖ ไร่ ประชากรมีอาชีพหลักคือ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโฉนด นส.๔จ สปก ที่เขารักษาและเอกสารสิทธิ์อื่นๆ เกษตรกรปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล และพืชผักต่างๆ มีพื้นที่ทำการเกษตร ๒๔๒,๖๐๕ ไร่ (ร้อยละ ๖๓.๖ ของพื้นที่อำเภอ) (นอกจากนี้ยังมีการใช้พื้นที่เพื่อเลี้ยงปลา และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

เป็นต้น) แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-ตัดอ้อย ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๐๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้น เป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอหนองกงศรี ปี ๒๕๖๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมดพื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							รวม
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	
หนองกงศรี	๑๙,๑๐๑	๑๓,๐๐๐.๖๖	๖,๗๕๔	๕,๘๑๓.๘๗	๔๖๗.๗๗	๑๖๐.๗๕	๑๕.๒๕	๑.๒๕	๒๗,๑๔๓.๑๓
หนองบัว	๓๕,๐๘๐	๙,๗๖๕.๒๗	๑๓,๑๕๐	๑๖,๓๖๘.๗๐	๒๐๗.๒๕	๒๙๐.๖๑	๒.๒๕	๒.๑	๓๗,๙๙๗.๕๐
โคกเครือ	๖๕,๒๒๗	๑๓,๘๓๕.๕๔	๗,๘๔๕	๑๒,๖๗๔.๗๔	๒๕๑๖.๑๓	๑๕๘	๓.๗๕	๑.๒๕	๓๗,๘๒๗.๖๒
หนองสรวง	๘๗,๙๕๗	๗,๐๘๘.๘๖	๕,๓๐๑	๖,๔๐๘.๖๗	๕๗๐.๓๔	๑๕๗.๕	๑๐.๒๕	๕.๒๗	๒๐,๔๔๔.๗๕
เสาเฒ่า	๔๖,๖๓๓	๑๒,๐๗๓.๖๑	๙,๒๓๒	๖,๙๖๘.๕๐	๑๕๕.๒๕	๒๑.๒๕	๓.๔๕	๒.๑๒	๒๘,๙๗๖.๖๖
หนองใหญ่	๔๖,๖๓๓	๘,๐๐๔.๕๓	๑๔,๖๘๙	๗๓๑๘.๓๗	๔,๖๑๐.๘๙	๑๑๕.๗๕	๕.๒๖	๒.๑๕	๓๓,๐๗๗.๒๑
ดงมูล	๖๗,๐๗๔	๘,๖๐๗.๖๕	๖,๓๔๑	๘,๓๕๙.๗๓	๖๐๔.๕๐	๓๙๗.๒๕	๑๕.๑	๑.๑	๒๔,๑๔๑.๖๑
ลำหนองแสน	๔๕,๐๕๑	๖,๙๕๑.๔๘	๒,๓๓๐	๒,๐๑๓.๔๕	๓๕	๘๖.๕	๓.๒๕	๓.๒	๑๑,๓๗๕.๕๘
หนองหิน	๕๓,๕๕๐	๔,๒๒๐.๓๙	๕,๒๖๖	๖,๘๘๕.๑๐	๒๔๙๗.๕๗	๑,๗๐๒.๗๙	๑.๒๕	๑.๒๕	๒๑,๖๒๐.๙๔
พื้นที่รวม	๔๖๖,๓๐๖	๘๓,๓๔๘.๐๐	๗๐,๙๐๘	๗๒,๘๑๑.๑๓	๑๑,๖๖๔.๗	๓,๐๙๐.๔๐	๕๙.๘๑	๑๙.๖๙	๒๔๒,๖๐๕.๐๐

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

อำเภอหนองกุงศรี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่พืชไร่ มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๙๒,๖๗๕.๒๒ ไร่ รองลงมา คือนาข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕๕,๘๙๔.๓๙ ไร่ และไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗,๔๖๒.๐๗ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น และพื้นที่เลี้ยงสัตว์ อำเภอหนองกุงศรี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๒๙,๖๒๐ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนจากน้อยไปหามากได้ดังนี้

๑. ไร่ละ ๔๘.๒๙ เป็นการทำการเกษตรแบบพืชไร่
๒. ไร่ละ ๓๐.๘๒ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวทำนา
๓. ไร่ละ ๑๒.๑๘ ปลูกไม้ยืนต้น
๔. ไร่ละ ๕.๘๒ ปลูกยางพารา
๕. ไร่ละ ๒.๔๔ ปลูกผลไม้ เช่น มะม่วงพันธุ์ต่างๆ
๖. ไร่ละ ๐.๓๑ ปลูกปาล์มน้ำมัน
๗. ไร่ละ ๐.๑๔ ปลูกพืชผักชนิดต่างๆ

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

สินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่นคือ มะม่วงมหาชนก และกำลังอยู่ระหว่างการขอรับรอง สินค้า GI ภูมิปัญญาท้องถิ่น

อาชีพหลัก

การเกษตร เช่น ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา การเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร ปลาในกระชัง เป็ด ไก่พื้นบ้าน

อาชีพรอง

การทอผ้าด้วยมือ เช่น ผ้าห่ม ผ้ามัดหมี่ ผ้าไหมมัดหมี่ การจักสาน เช่น สานกระติบข้าว

ข้อมูลด้านสังคม

๑.๑ เกษตรกร

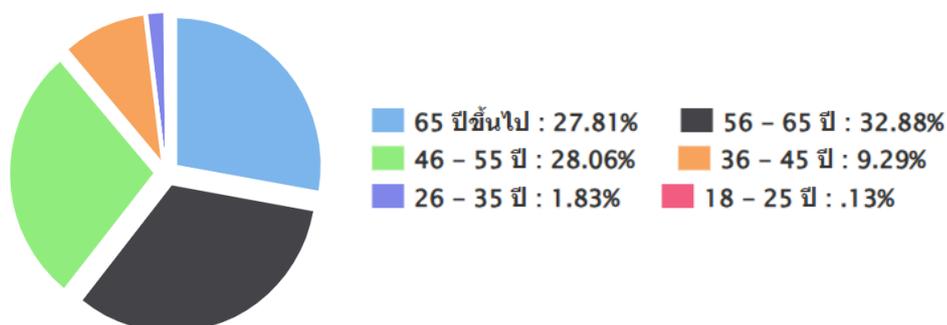
อำเภอหนองกุงศรี มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙,๘๓๔ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๓,๒๓๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๕ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๗๓๕.๐๐	๒๗.๘๑
๕๖ - ๖๕ ปี	๓,๒๓๓.๐๐	๓๒.๘๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๗๕๙.๐๐	๒๘.๐๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๙๑๔.๐๐	๙.๒๙
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๘๐.๐๐	๑.๘๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๓.๐๐	๐.๑๓
รวม	๙,๘๓๔.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/พ.ศ. ๒๕๖๕)

ลักษณะการประกอบอาชีพ

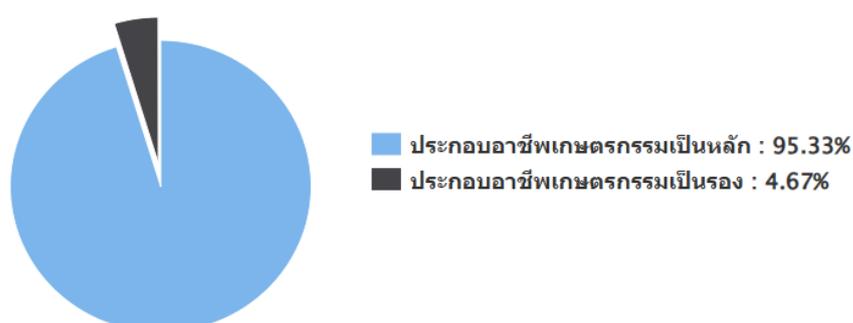
อำเภอหนองกุ้งศรี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๙,๓๗๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๕๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๗ %

ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๙,๓๗๕	๙๕.๓๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๕๙	๔.๖๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘)

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอหนองกุงศรี ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗,๕๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๖ รองลงมาอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒,๖๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๒ เช่า จำนวน ๙๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๑ และ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่(ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๗,๕๓๗	๑๒๔,๙๑๖
เช่า	๙๒๓	๑๐,๓๖๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๖๔๖	๓๒,๔๔๒

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

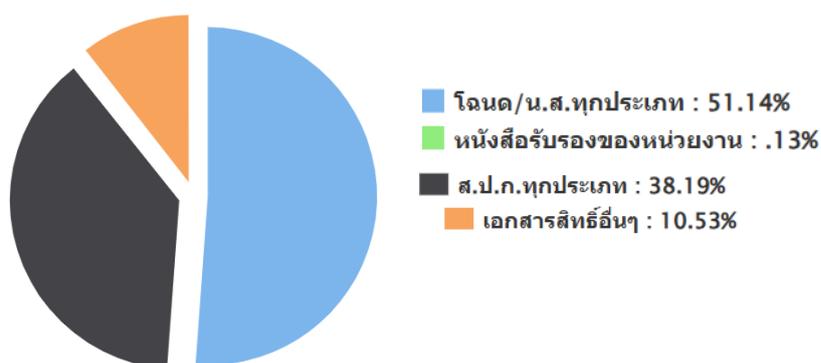
ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอหนองกุงศรี มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๔,๒๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๔ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท สป.ก. จำนวน ๓,๑๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๙ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๘๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๔,๒๖๙	๓,๑๘๘	๑๑	๘๗๙	๘,๕๙๒

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , http://www.iau.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

อำเภอนองกุ้งศรี มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก
หนองกุ้งศรี	๑	๑๕	๑	๑๒	๑	๑๕	๑	๑๒	๑	๔,๗๘
โคกเครือ	๑	๑๒	๑	๑๒	๑	๑๕	๑	๑๗		
เสาเล้า	๑	๒๖	๑	๑๐	๑	๑๕	๑	๒๗		
ลำหนองแสน	๑	๑๐๓	๑	๑๔	๑	๑๕	๑	๑๖	๑	๔๖
หนองสว่าง	๑	๑๑	๑	๑๐	๑	๑๕	๑	๘		
หนองหิน	๑	๓๒	๑	๑๕	๑	๑๕	๑	๓๙		
หนองใหญ่	๑	๒๐	๒	๓๒	๑	๑๕	๑	๑๔	๑	๕๕๐

หนองบัว	๑	๑๕	๑	๒๐	๑	๑๕	๑	๓๖	๑	๕๙
ดงมูล	๑	๑๐	๑	๑๒	๑	๑๕	๑	๑๐		
รวม	๙	๒๔๔	๑๐	๑๓๗	๙	๑๓๕	๙	๑๗๙		

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอหนองกุงศรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม(นาสารกรีน)	๑๘๒	๖	หนองกุงศรี	๑๐	นายศาสตรา แก้วภิรมย์
ผักปลอดภัยและสมุนไพรลำหนองแสน	๑๑๖	๕	ลำหนองแสน	๗	นางชญาภา ธรรมรัตน์
กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาบ้านทับปลา	๖๓	๗	หนองสว่าง	๗	นางบังอร แดงรัตน์

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี,พ.ศ.๒๕๖๘.

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มอาชีพหัตถกรรมหนองชุมแสง	๓๔	๕	หนองใหญ่	๑๐	นางบุญเพ็ง ศรีบุญเรือง
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนจินดาสินธวานนท์	-	๙	หนองใหญ่	๓๐	ด.ช.กฤษณา พิบุตร
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหมมัดหมี่	-	๔	ลำหนองแสน	๑๐	นางยุพิน บุญชูหล้า
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนดงมูลวิทยาคม	-	๑๑	ดงมูล	๑๑	นายวีรภัทร นารี
กลุ่มแม่บ้านแปรรูปปลาบ้านหนองไผ่	๒๐๑	๓	เสาแก้ว	๑๐	นางประหยัด ทองเดือน
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรทอเสื่อกม.๑๐ บ้านหนองกบ	-	๑๐	โคกเครือ	๑๒	นางสุพัฒน์ สืบสุนทร
กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ที่กระตุกคำไฮ	๑๔๕	๘	หนองกุงศรี	๑๐	นางทองบ่อ อุ่นทะยา
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูปปลาบ้านหนองสามขา	๙๔	๕	หนองบัว	๑๑	น.ส.นิลันตรี บุบผาโท

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี,พ.ศ.๒๕๖๗.

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอหนองงูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	ตรวจ บัญชี สหกรณ์	เศรษฐกิจ การ เกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
หนองงูงศรี	-	๑	-	๑๓	๑๓	๑๓	-	-	-
โคกเครือ	-	๑	-	๑๕	๑๕	๑๕	-	-	-
เสาแก้ว	-	๑	-	๑๔	๑๔	๑๔	-	-	-
ลำหนองแสน	-	๑	-	๘	๘	๘	-	-	-
หนองสรวง	-	๑	-	๑๑	๑๑	๑๑	๑	-	-
หนองหิน	-	๑	-	๑๐	๑๐	๑๐	-	-	-
หนองใหญ่	-	๑	-	๑๕	๑๕	๑๕	-	-	-
หนองบัว	-	๑	-	๑๓	๑๓	๑๓	-	-	-
ดงมูล	-	๑	-	๑๔	๑๔	๑๔	-	-	-
รวม	-	๙	-	๑๑๓	๑๑๓	๑๑๓	-	-	-

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอหนองงูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
หนองสรวง	๑	นายทองดี ทิพวงศ์	๖/๑ ม.๑ ต.หนองสรวง	เกษตรผสมผสาน
ดงมูล	๑	นายสุรัตน์ พลโคตร	๑๔๘ ม.๘ ต.ดงมูล	เส้นทางน้ำ
หนองงูงศรี	๑	นายรุจี ภูผาทอง	๑๗ ม.๙ ต.หนองงูงศรี	การปรับปรุงดิน
รวม	๓			

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ฐานการเรียนรู้ : ที่ ๑ เกษตรผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ : ที่ ๒ การปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมักลดต้นทุน

ฐานการเรียนรู้ : ที่ ๓ การผลิตไม้ผล

แปลงเรียนรู้ :

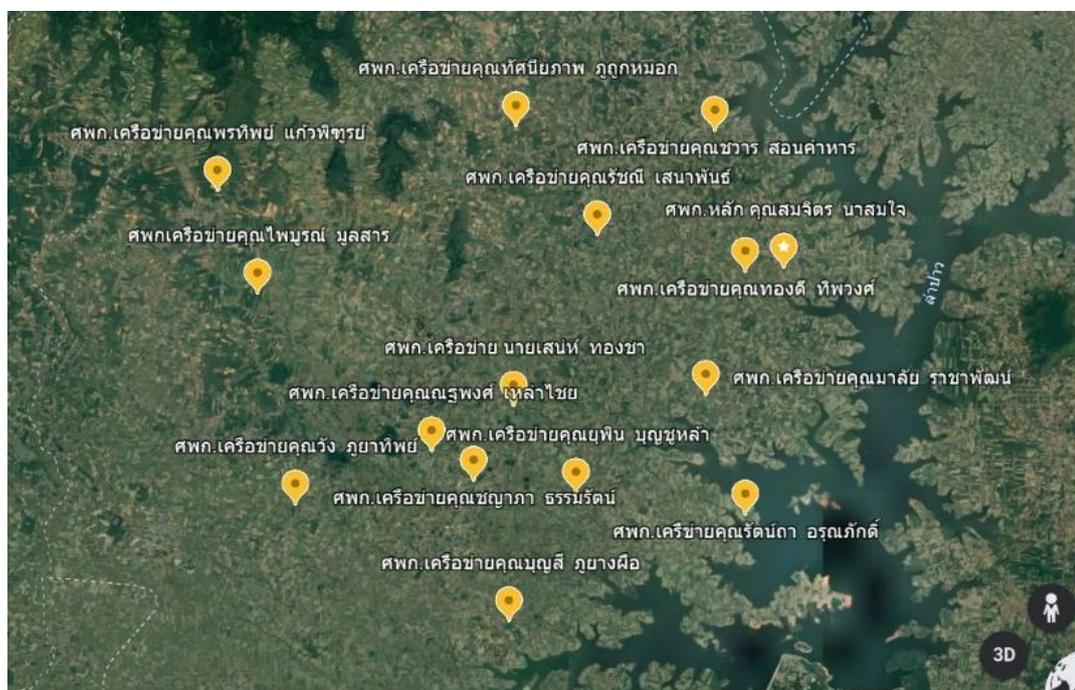
เครือข่าย: จำนวน ๑๘ ศูนย์ ที่บันทึกในระบบรายงาน ศพก. <http://alc.doae.go.th>
 ตารางที่ ๑๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองงูงศรี
 จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองงูงศรี						จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	แปลงนายวัง ภู ยาทิพย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๒	หนองใหญ่	นายวัง ภูยาทิพย์	๖๑๐๒๙๔๑๗๘

๒	กฤติชัย ฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	หนองบัว	นางสาวมาลัย ราชพัฒน์	๘๗๐๓๑๕๑๙๒
๓	วิสาหกิจชุมชนมะม่วงมหาชนก ตำบลหนองหิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	หนองหิน	นายชวาร สอนคำ	๘๐๗๖๖๒๐๔๐
๔	ผักปลอดภัยล้า หนองแสน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	ลำหนองแสน	นางสาวชญาภา ธรรมรัตน์	๖๔๒๗๔๗๑๑๖
๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองกงศรี	นายบุญสี ภูยางผือ	๙๕๖๕๘๙๗๒๔
๖	ทัศนีย์ฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๙	ดงมูล	นางสาวทัศนีย์ภาพ อุ่นทะโคตร	๘๘๗๒๘๑๒๓๗
๗	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลลำหนองแสน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ลำหนองแสน	นายยุพิน บุญชูหล้า	๘๗๒๓๔๘๖๐๙
๘	ไร่สมบูรณ์ทรัพย์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	หนองใหญ่	นางสาวพรทิพย์ แก้วพิฑูรย์	๖๕๓๔๗๔๒๒๓
๙	สวนเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสานพ่อไพบูลย์ มูลสาร	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	หนองใหญ่	นายไพบูลย์ มูลสาร	๙๒๘๕๙๗๘๑๗
๑๐	สวนเกษตรผสมผสานผู้ใหญ่เสน่ห์ ทองชา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	โคกเครือ	นายเสน่ห์ ทองชา	๘๙๒๗๔๘๔๒๓
๑๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านไร่นาสวนผสม	อื่นๆ	๑๑	ดงมูล	นางสาวรัชณี เสนาพันธ์	๘๐๓๗๔๙๖๓๔
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๔	เสาเล้า	นางรัตน์ธำ อรุณภักดิ์	๘๒๕๗๙๖๑๘๓
๑๓	สวนเกษตรผสมผสานพ่อทองดี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	หนองสว่าง	นายทองดี ทิพวงศ์	๘๓๙๓๗๕๙๔๙
๑๔	โคกหนองนาโมเดลสวนทองถม ปาร์ควิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ลำหนองแสน	นายณัฐพงศ์ เหล่าไชย	๘๑๙๗๕๔๒๑๙

๑๕	สวนเกษตร ผสมผสานแม่ เดือน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	หนองกุง ศรี	นางสิรินันท์ มาตรา	๐๙๒๕๒๐๑๒๕๖
๑๖	ไร่เบญจวรรณ	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๖	หนองหิน	นางเบญจวรรณ จอมทอง	๐๘๓๙๙๓๘๖๘๗
๑๗	ศูนย์เครือข่าย ด้านพืชผักตำบล หนองบัว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	หนองบัว	นางดวง อันศิริ	๐๙๑๐๗๘๒๘๖๖
๑๘	ผักปลอดภัยนา สาร	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	หนองกุง ศรี	นางสาวนริศรา คำลำปาง	๐๙๖๖๖๒๗๒๖๑

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอหนองกุงศรี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒๓ กลุ่ม ที่ดำเนินกิจกรรมแปลงใหญ่ในอำเภอ หนองกุงศรีมีการดำเนินการพัฒนาไม้ผล(มะม่วง) ๙ แปลง มันสำปะหลัง ๗ แปลง ผัก ๒ แปลง ข้าว ๑ แปลง อ้อย ๒ แปลง กุ้ง ๑ แปลง และปลานิล ๑ แปลง ขอยกตัวอย่างกิจกรรมของกลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ตำบล	ชื่อกุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	หนองกงศรี	แปลงใหญ่ผู้กานาสารกรีน ตำบลหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	ผัก	๔๑	๑๙.๗๕	นางเฉลิมศรี ละมุลมอญ	๐๘๖๒๖๑๘๒๒๓
๒	หนองบัว	แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนอ้อยสะอาดตำบลหนองบัว	อ้อย	๓๑	๗๕๕	นางสาวสุพรรณิการ์ คำภักดิ์	๐๙๕๖๖๓๓๔๒๙
๓	หนองสรวง	แปลงใหญ่มะม่วงมหาชนกตำบลหนองสรวง	มะม่วง	๓๘	๔๖๒.๒๕	นายพูนพัฒน์ ศิลาพัฒน์	๐๙๘๖๕๕๑๓๕๗
๔	ลำหนองแสน	แปลงใหญ่มะม่วงมหาชนก ต.ลำหนองแสน	มะม่วง	๓๕	๔๒๑.๒๕	นางยุพิน บุญชูหล้า	๐๘๗๒๓๔๘๖๐๙
๕	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วงวิสาหกิจชุมชนมะม่วงมหาชนกบ้านหนองหิน ม.๖	มะม่วง	๓๓	๖๑๕.๒๐	นางจันทร์สา วงศ์กระโซ่	๐๖๔๓๕๒๗๕๘๗
๖	หนองบัว	แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ผลและมะม่วงตำบลหนองบัว	มะม่วง	๓๕	๔๘๙.๐๐	นางขอบฟ้า จุฑาเลิศ	๐๘๐๐๘๑๕๔๕๙
๗	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วงบ้านหนองบัวชม	มะม่วง	๓๙	๕๓๗.๗๕	นายอดุลย์ คำสว่าง	๐๙๕๕๖๑๖๔๔๘
๘	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านโคกเจริญ ตำบลหนองกงศรี	มันสำปะหลัง	๓๖	๕๔๘.๒๕	นายจันทน์ ภูพาที	๐๘๓๓๔๐๑๔๑๗
๙	หนองใหญ่	แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลหนองใหญ่ หมู่ ๑๒	มันสำปะหลัง	๕๒	๗๖๖.๐๐	นายบุญเรียน บุตราศรี	๐๘๔๗๒๐๒๒๗๘
๑๐	ลำหนองแสน	แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ ๕ ตำบลลำหนองแสน อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ (กลุ่มผักปลอดภัยลำหนองแสน)	พืชผัก	๕๘	๕๘	นางสาวชญาภา ธรรมรัตน์	๐๖๔๒๗๔๗๑๑๖
๑๑	ลำหนองแสน	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลลำหนองแสน อำเภอหนองกงศรี (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวครบวงจร)	ข้าว	๖๐	๗๑๕.๕๐	นายประยูร สีนวนาม	-
๑๒	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วง ม.๒ ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ (ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก)	มะม่วง	๓๐	๘๒๒.๕๐	นางบุญโฮม จิตจักร	๐๘๕๗๖๒๐๑๕
๑๓	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วง ม.๒ บ.หนองบัวชม ต.หนองหิน อ.หนองกงศรี (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ผลบ้านหนองบัวชม)	มะม่วง	๓๐	๘๔๓.๒๕	นายพิชัย ผิวคำ	
๑๔	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วง ม.๙ ต.หนองหิน อ. หนองกงศรี (กลุ่มวิสาหกิจมะม่วงมหาชนกตำบลหนองหิน)	มะม่วง	๓๐	๘๖๙.๐๐	นายนิมิต มุ่งสมหวัง	
๑๕	เสาเล้า	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม ๑๔ ต.เสาเล้า อ.หนองกงศรี	มันสำปะหลัง	๔๒	๗๘๑.๒๕	นายสมัย ไชยแสน	๐๙๔๐๔๒๕๖๘๖
๑๖	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม. ๑๒ ต. หนองกงศรี (สหกรณ์การเกษตรหนองกงศรี จำกัด)	มันสำปะหลัง	๔๐	๑๓๒๘.๗๕	นายพิชรมย์ชยพล มัทธนพัชรกุล	๐๔๓๘๘๑๐๖๗
๑๗	ดงมูล	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๙ ตำบลดงมูล อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	มันสำปะหลัง	๓๑	๖๑๖.๗๕	นางสาวทัศนีย์ แสนสว่าง	๐๘๖๘๗๓๑๔๔๘

๑๘	หนองหิน	แปลงใหญ่มะม่วง หมู่ ๕ ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	มะม่วง	๓๒	๘๙๕.๗๕	นายชวาร์ สอนคำหาร	๐๘๐๗๖๖๒๐๔๐
๑๙	หนองบัว	แปลงใหญ่ปลานิลในกระชัง	ปลานิล	๒๓๐	๖๗	นายพิชิต พละดล	๐๘๓๓๕๑๕๗๒๖
๒๐	หนองสรวง	แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลหนองสรวง	มันสำปะหลัง	๓๒	๓๓๑.๒๕	นายเทอด กุลชะโมรินทร์	
๒๑	หนองใหญ่	แปลงใหญ่อ้อยตำบลหนองใหญ่	อ้อยโรงงาน	๓๒	๓๒๕	นายจันทร์ โลจรัส	
๒๒	หนองกงศรี	แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านคำไฮ ตำบลหนองกงศรี	มันสำปะหลัง	๓๒	๘๒๑.๗๕	นายอภิวัฒน์ ราชพัฒน์	๐๖๕๙๑๘๘๕๐๗
๒๓	เสาแก้ว	แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงกุ้งตำบลเสาแก้ว	กุ้ง	๓๑	๒๒๕.๕๐	นางประยัติ ทองเดือน	

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗ <https://co-farm.doae.go.th/profilesamplis.php>

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (เขื่อนลำปาว)

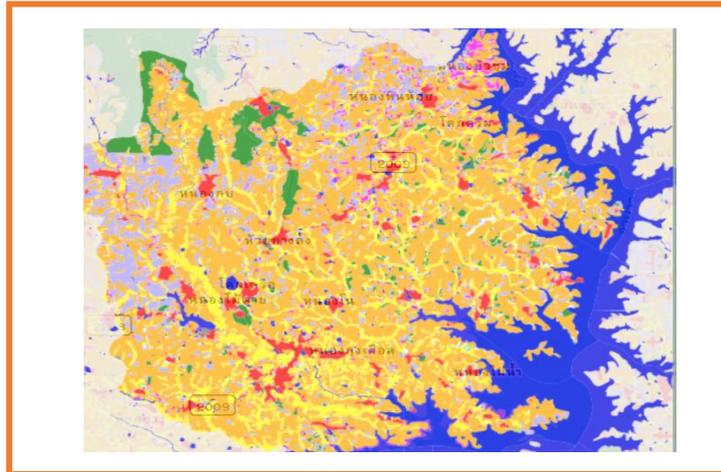
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอหนองกงศรีมีพื้นที่สำหรับปลูก ข้าวทั้งหมด จำนวน ๕๓,๒๙๘.๖๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๙,๕๙๖.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๓๐๑.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๐๐.๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๕

ตารางที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกข้าวอ.หนองกงศรีจ.กาฬสินธุ์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๕๓,๒๙๘.๖๙ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวม	-	๓๙,๕๙๖.๑๒	๑๓,๓๐๑.๗๑	๔๐๐.๘๖	๕๓,๒๙๘.๖๙
หนองกงศรี	-	๕๖๘๖.๐๖	๓๖๙๒.๖๙	-	๙,๓๗๘.๗๕
โคกเครือ	-	๖๓๐๘.๕๒	๓๖๐๘.๕๔	๕๑.๘๗	๙,๙๖๘.๙๓
เสาแก้ว	-	๔๘๑๖.๔๗	๕๕๘.๐๕	-	๕,๓๗๔.๕๒
ลำหนองแสน	-	๓๐๙๗.๙	๖๕๑.๓๐	-	๓,๗๔๙.๒๐
หนองสรวง	-	๓๐๒๗.๓๗	๙๑.๑๕	-	๓,๑๑๘.๕๒
หนองหิน	-	๒๒๓๑.๒๔	๓๕๑.๙๖	-	๒,๕๘๓.๒๐

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การปลูกข้าว

- วิธีปลูก โดยวิธีปักดำและหว่าน มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้
- พันธุ์ ข้าวเหนียว กข.๖ ,กข.๑๐ พันธุ์ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, กข.๑๕ (นาปี)
- การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕,สูตร ๑๖-๒๐-๐,สูตร ๑๖-๑๖-๘ , สูตร ๑๖-๘-๘ มี การใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอก จะ มีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

-การใช้สารเคมี แต่ก่อนมีการใช้สารเคมี พาราควอต พอช่วงหลังมีการแนะนำโครงการปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ และรณรงค์ให้ทราบโทษของสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมหันไปใช้สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา, ตะไคร้หอม,และอื่นจำนวนมาก โดยมีหลายบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้กับพืชและเกษตรกรบางรายสามารถผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

-การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวบ้าง ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

ขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการทำนา

๑. หว่านปุ๋ยหมักแห้งลงในนาภายหลังจากการเก็บเกี่ยว
๒. เดือนธันวาคม-มกราคม ใช้ปุ๋ยหมักแห้งในอัตรา ๑๐๐กิโลกรัม/ไร่ แล้วทำการไถกลับ
๓. ถ้าไม่ได้หว่านในช่วงหลังจากการเก็บเกี่ยว ให้มาหว่านในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ในอัตรา ๑๕๐กิโลกรัม/ไร่

๔. เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ขยายน้ำหมักชีวภาพ ฉีดพ่นใส่หญ้าแล้วไถกลับโดยใช้น้ำ ๔ปีบ/ไร่ (ใช้น้ำหมักชีวภาพปีบละ ๒ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาลปีบละ ๒ช้อนโต๊ะ)

การเตรียมต้นกล้าสำหรับปลูก

๑. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๒๐กิโลกรัม/ไร่ ในน้ำหมักชีวภาพ (โดยใช้น้ำ ๑ปี๊บ เติมน้ำหมักชีวภาพ ๒ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ช้อนโต๊ะ) แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวนาน ๓๐นาที
๒. นำพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงที่เตรียมเพาะกล้า เมื่อครบอายุ ๕วัน ให้หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐กิโลกรัม/ไร่
๓. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นโดยใช้น้ำ ๔ปี๊บ (ใช้น้ำหมักชีวภาพ ๒ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ)
๔. เมื่อต้นกล้าอายุได้ ๒๐วัน หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐กิโลกรัม/ไร่ ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นตามอัตราส่วนในข้อ ๓เพื่อกระตุ้นให้ต้นกล้าแข็งแรงและถอนง่าย
๕. ดูแลระดับน้ำให้สูงขึ้นตามอายุของต้นกล้า คือ ๓-๔-๘ เซนติเมตร เมื่อครบ ๒๐-๒๕ วัน เริ่มถอนกล้าไปปักดำได้

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหนองกุงศรี มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					↔	△					▽	

สัญลักษณ์

- ↔ ช่วงฤดูปลูก
- △ ปลูกสูงสุด
- ↔..... ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
- ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

รายการ	นอกเขตชลประทาน	
ไถตะ	๒๕๐	บาท
ไถป่น	๒๕๐	บาท
ไถหว่าน	๒๕๐	บาท
ค่าหว่านข้าว/ดำ	๔๕๐	บาท
เมล็ดพันธุ์ข้าว	๔๒๕	บาท
กำจัดวัชพืช	๓๐๐	บาท
ปุ๋ยเคมี (๒ ครั้ง)	๙๒๕	บาท
ค่าจ้างเกี่ยว	๘๐๐	บาท
ค่าขนข้าว	๕๐	บาท
ค่าน้ำมันตัดหญ้า	๕๐	บาท
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๒๐๐	บาท
รวม	๓,๙๕๐	บาท

(ที่มา :ปราชญ์เกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยน้ำท่วม ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมีคู่แข่งมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๐,๙๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

การจำหน่ายข้าว จะจำหน่ายในรูปแบบข้าวเปลือก โดยเกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายคือในตลาดชุมชน สหกรณ์การเกษตร และตลาดกลางสินค้าเกษตร

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๓ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบล ลำหนองแสน จำนวน ๒ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๑๒ ตำบล หนองกงศรีจำนวน ๑ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๘,๘๔๑ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๒ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่		ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๕	นายอภิเดช อัครภูมิ	ลำหนองแสน	กลุ่มแปลงใหญ่	การผลิตข้าว เมล็ดพันธุ์ข้าว การจัดการศัตรู
๒	๙	นายรุจี ภูผาทอง	หนองกงศรี	ปราชญ์	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกงศรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๑๙ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลลำหนองแสน อำเภอหนองกงศรี (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวครบวงจร)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๒๐ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอหนองกุ้งศรี

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่นาส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนและมี ส่วนน้อยติดเขื่อนลำปาว	มีโรงสีชุมชนและโรงสีขนาดกลาง กระจายตัวในอำเภอ และมี สหกรณ์การเกษตรที่รับซื้อ ข้าวเปลือก	มีจุดรวบรวมข้าวเปลือกอยู่ ฉางและร้านค้าส่งใน ท้องถิ่น
	ปัญหา Pain point	เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานขาด แคลนน้ำในฤดูแล้ง ดินเริ่ม เสื่อมสภาพจากการใช้สารเคมี	โรงสีรับซื้อข้าวแต่มีการหัก สิ่งเจือปน ๑๐%	พื้นที่ตากข้าวมีจำกัด บางครั้งฝนตกขณะตากข้าว ส่งผลต่อคุณภาพผลผลิตต่ำ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้เซนเซอร์วัดความชื้นดินและ ระบบบริหารจัดการน้ำ, แผนที่ เกษตรเพื่อระบุโซนนิ่งที่เหมาะสม , การใช้เทคโนโลยีที่เท่าทันต่อสภาพ อากาศ	คัดแยก และรวบรวมเพื่อนำไป จำหน่ายกับสหกรณ์ ที่รับซื้อใน โดยไม่หักสิ่งเจือปน	ระบบคำนวณเส้นทางขนส่ง เพื่อลดต้นทุนน้ำมัน
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำ นาตามวิถีเดิม	กลุ่มแปลงใหญ่ฯชุมชนเริ่มมีการ ปลูกข้าวแบบปลอดภัยและ จำหน่ายข้าวสารบรรจุถุง	พ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนด ราคาหลัก
	ปัญหา Pain point	ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่ และขาด ทักษะด้านเทคโนโลยีแม่นยำ	ขาดทักษะด้านการตลาดดิจิทัล และการสร้างแบรนด์	ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่น ในที่มาของสินค้า (Traceability)
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	จ้างบริการโดรนพ่นปุ๋ย/ยา เพื่อลด การใช้แรงงานคน	ฝึกอบรมการแปรรูปและ การตลาดออนไลน์ผ่านสมาร์ต โฟน	ระบบสแกน QR Code เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มา และประวัติคนปลูก
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ปลูกข้าวเหนียวและข้าวหอมมะลิ เป็นหลัก	สินค้าส่วนใหญ่เป็นข้าวเปลือก ธรรมดา เริ่มมีบรรจุถุงบ้าง	ขายส่งเป็นบิ๊กล็อต (Big Lot) กำไรต่อหน่วยต่ำ
	ปัญหา Pain point	พันธุ์ข้าวปนทำให้คุณภาพไม่ สม่ำเสมอ ความชื้นสูงในช่วงเก็บ เกี่ยว	บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ไม่ ดึงดูดใจ และขาดการแปรรูปเพิ่ม มูลค่า	ข้าวเสื่อมคุณภาพหากเก็บ สต็อกไว้นาน (มอด/กลิ่น หืน)

	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	การใช้เมล็ดพันธุ์คัดพิเศษและการ ตรวจ DNA ข้าว	เทคโนโลยีอบแห้งลดความชื้น และการแปรรูปเป็นขนม/ เครื่องสำอาง	บรรจุภัณฑ์สุญญากาศและ ระบบ E- Commerce/Social Commerce เพื่อขายตรง สู่ผู้บริโภค
--	--------------------------------------	--	---	---

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๒๑ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	๑.โครงการสร้างภูมิคุ้มกันดินเพื่อเท่าทันวิกฤติภูมิอากาศแปรปรวน
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการดิน-ปุ๋ย
๔. หลักการและเหตุผล	ในพื้นที่อำเภอหนองสูงศรี การทำนาส่วนใหญ่ยังพึ่งพาฟ้าฝนเป็นหลัก เมื่อเกิดวิกฤติภูมิอากาศแปรปรวน เช่น ฝนทิ้งช่วงในช่วงข้าวแตกกอ หรือฝนตกหนักในช่วงข้าวออกดอก ทำให้ผลผลิตเสียหายอย่างมาก เกษตรกรมักแก้ไขปัญหาด้วยการระดมใส่ปุ๋ยเคมีปริมาณมากเพื่อหวังให้ต้นข้าวฟื้นตัว ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุและทำให้ต้นข้าวอ่อนแอต่อโรค (เช่น โรคไหม้) และแมลงศัตรูพืช การสร้างภูมิคุ้มกันให้ "ดินนา" จึงเป็นทางออกสำคัญ เพื่อให้ดินสามารถอุ้มน้ำได้นานขึ้นในยามแล้ง และข้าวมีระบบรากที่แข็งแรงพอจะทนทานต่อสภาวะวิกฤติ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโตของข้าวได้อย่างแม่นยำ ๒.เพื่อส่งเสริมการจัดการวัสดุเหลือใช้ในนาข้าว (ฟางข้าว) มาเป็นอินทรีย์วัตถุสร้างภูมิคุ้มกันให้ดิน ๓.เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่และลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีอย่างน้อย ๒๕%
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ: เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายจำนวนอย่างน้อย จำนวน ๑๐๐ ราย เข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติ เชิงคุณภาพ: เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจและสามารถตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้นได้เอง ผลกระทบ: ต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๒๐-๓๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่การเกษตรในอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. กิจกรรมหลัก	๑.กิจกรรม "Check-up ดิน": อบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บตัวอย่างดินแบบมาตรฐาน และการใช้ชุดตรวจสอบดิน (Soil Test Kit) ๒.การสร้าง "โรงงานปุ๋ยในนาข้าว" ด้วยปอเทือง อบรมเทคนิคการปลูกปอเทือง

	<p>๓.กิจกรรม "สร้างเกราะคุ้มกัน": สาธิตการทำปุ๋ยหมักแบบรวดเร็วและการใช้จุลินทรีย์เพื่อฟื้นฟูโครงสร้างดินให้เหมาะกับสภาพอากาศแปรปรวน</p> <p>๔.กิจกรรม "ปุ๋ยสั่งตัด": ฝึกการคำนวณและผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อการใช้ปุ๋ยที่คุ้มค่าและแม่นยำ</p> <p>๕.กิจกรรม "แปลงเรียนรู้สู่ผู้ภัยอากาศ": ติดตามผลและถอดบทเรียนจากแปลงสาธิตที่ใช้การจัดการดินแบบสร้างภูมิคุ้มกัน</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	<p>หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี</p> <p>หน่วยงานสนับสนุน: กรมพัฒนาที่ดิน (หมอดินอาสา), องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่</p>
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด หรือ งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑.เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมทักษะการวิเคราะห์ดินและการจัดการดิน-ปุ๋ย</p> <p>๒.ชุดข้อมูลค่าวิเคราะห์ดินในพื้นที่เป้าหมายเพื่อใช้ในการวางแผนการเพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป</p> <p>๓.คู่มือหรือแนวปฏิบัติการปรับปรุงดินเพื่อรับมืออากาศแปรปรวนสำหรับเกษตรกร</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>ด้านเศรษฐกิจ: เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นจากการลดต้นทุนค่าปุ๋ยและผลผลิตที่ไม่เสียหายจากสภาพอากาศ</p> <p>ด้านสิ่งแวดล้อม: ดินได้รับการฟื้นฟูให้มีโครงสร้างที่ดีขึ้น มีความหลากหลายทางชีวภาพในดิน และลดการตกค้างของสารเคมี</p> <p>ด้านสังคม: เกิดเครือข่ายเกษตรกรแห่งการเรียนรู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้และเท่าทันต่อสถานการณ์โลก</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	๒.โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยหลังนา เพื่อสร้างรายได้และหยุดการเผาอย่างยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตภาคเกษตรและการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๔. หลักการและเหตุผล	<p>หลังจากเสร็จสิ้นฤดูกาลทำนาปี เกษตรกรในอำเภอหนองกุงศรีส่วนใหญ่มักปล่อยพื้นที่นาให้ว่างเปล่าหรือทำการทำนาปรังซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อการขาดแคลนน้ำจากสภาวะอากาศแปรปรวน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการจัดการฟางข้าวที่มักใช้วิธีการเผา ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเกษตรกรและก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ (PM ๒.๕)</p> <p>การปลูกพืชใช้น้ำน้อยหลังนา เช่น พืชตระกูลถั่ว (ถั่วลิสง ถั่วเขียว) หรือปอเทือง เป็นทางเลือกที่ช่วยประหยัดน้ำได้มากกว่าการทำนาปรังถึง ๒-๓ เท่า และช่วยลดวงจรโรคและแมลงไบนานข้าว ขณะเดียวกันยังเป็นการนำฟางข้าวมาใช้ประโยชน์ในลักษณะวัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความชื้น ลดการเผา และช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในช่วงฤดูแล้ง</p>
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑.เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยแทนการทำนาปรังหรือปล่อยที่ว่างเปล่าหลังฤดูเก็บเกี่ยว</p> <p>๒.เพื่อลดการเผาฟางข้าวและตอซัง โดยการนำมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบการคลุมดินและการผลิตปุ๋ย</p> <p>๓.เพื่อสร้างรายได้เสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้แก่เกษตรกร</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>เชิงปริมาณ: เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ระบุจำนวน ๑๐๐ ราย พื้นที่ปลูกพืชใช้น้ำน้อยไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ไร่</p> <p>เชิงคุณภาพ: ปริมาณการเผาในพื้นที่เกษตรเป้าหมายลดลงร้อยละ ๘๐</p> <p>ผลกระทบ: เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชหลังนาเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาทต่อไร่</p>
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่การเกษตรในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. กิจกรรมหลัก	<p>๑.กิจกรรม "เปลี่ยนฟางเป็นทอง": สาธิตการใช้ฟางข้าวคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในแปลงพืชใช้น้ำน้อย แทนการเผาทิ้ง</p> <p>๒.กิจกรรม "เลือกพืชที่ใช่ ในดินที่ถูก": อบรมการเลือกชนิดพืชใช้น้ำน้อยที่ตลาดต้องการ (เช่น ถั่วเขียว, ถั่วลิสง, ข้าวโพด) ให้สอดคล้องกับค่าวิเคราะห์ดิน</p>

	<p>๓. กิจกรรม "บริหารจัดการน้ำหยด/ละอองฝอย": สาธิตการติดตั้งระบบน้ำประหยัดพลังงานในระดับแปลงนา</p> <p>๔. กิจกรรม "เชื่อมโยงตลาด": จัดทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้ากับผู้รับซื้อในพื้นที่เพื่อประกันราคาและตลาดรองรับผลผลิต</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	<p>หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุงศรี</p> <p>หน่วยงานสนับสนุน: กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักงานพลังงานจังหวัด (ระบบปั๊มน้ำโซลาร์เซลล์), ภาคเอกชนผู้รับซื้อผลผลิต</p>
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	พฤศจิกายน ๒๕๖๙ – เมษายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด หรือ งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑. แปลงต้นแบบการปลูกพืชใช้น้ำน้อยโดยไม่เผาตอซัง</p> <p>๒. จำนวนเกษตรกรที่มีทักษะในการจัดการพืชหลังนาและการใช้น้ำอย่างประหยัด</p> <p>๓. ปริมาณวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ฟางข้าว) ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์แทนการเผา</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>ด้านเศรษฐกิจ: เกษตรกรมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี ลดความเสี่ยงจากการขาดทุนในสภาวะแล้ง</p> <p>ด้านสิ่งแวดล้อม: คุณภาพอากาศในอำเภอดีขึ้นจากการลดการเผา และดินมีคุณภาพดีขึ้นจากการเพิ่มอินทรีย์วัตถุจากซากพืช</p> <p>ด้านความมั่นคง: สร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรอย่างยั่งยืน</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	๓.โครงการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าข้าวอำเภอหนองกุงศรีด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะและการตลาดนำการผลิต (Nong Kung Si Rice Value Chain Transformation)
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและนวัตกรรมการเกษตรอัจฉริยะ
๓. แนวทางการพัฒนา	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Up-Mid-Downstream)
๔. หลักการและเหตุผล	ข้าวในอำเภอหนองกุงศรีประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูงจากแรงงานและปัจจัยการผลิตที่ตลาดเคลื่อน อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังจำหน่ายในรูปข้าวเปลือกทำให้ถูกกดราคาและขาดอำนาจต่อรอง โครงการนี้จึงมุ่งนำ Agri-Tech เช่น โดรนเกษตร, เซนเซอร์ IoT และระบบ AI คัดเกรดข้าว มาช่วยลดต้นทุนและเพิ่มมาตรฐานสินค้า พร้อมสร้างระบบการตลาดออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการแปลงนาด้วยเทคโนโลยีแม่นยำ</p> <p>๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานการแปรรูปข้าวและสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)</p> <p>๓. เพื่อสร้างช่องทางการตลาดดิจิทัลและแบรนด์สินค้าข้าวคุณภาพสูงประจำท้องถิ่น</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>เชิงปริมาณ: เกษตรกรนาร่อง ๑๐๐ ราย, มีแบรนด์สินค้าข้าวพรีเมียมอย่างน้อย ๑ แบรนด์</p> <p>เชิงคุณภาพ: ผลผลิตข้าวมีคุณภาพมาตรฐาน GAP และได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าแปรรูป</p> <p>ผลกระทบ: ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ ๑๕ และรายได้รวมของกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐-๓๐</p>
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกข้าวและโรงสีชุมชนในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. กิจกรรมหลัก	<p>๑. Smart Production: บริการโดรนเพื่อการเกษตรและการติดตั้ง IoT มอนิเตอร์แปลงนา</p> <p>๒. Value-Added Processing: ติดตั้งระบบ AI คัดแยกคุณภาพเมล็ดข้าวและเครื่องจักรแปรรูปมาตรฐาน</p> <p>๓. Branding & Traceability: ออกแบบบรรจุภัณฑ์และระบบ QR Code Blockchain ติดตามที่มาสินค้า</p>

	๔. Digital Market Launch: สร้างแพลตฟอร์มขายออนไลน์และระบบ Subscription (ปิ่นโตข้าวหนองกุ้งศรี)
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองกุ้งศรี หน่วยงานสนับสนุน: พาณิชยจังหวัด, มหาวิทยาลัยในพื้นที่ (ด้านนวัตกรรม), และวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (พฤศจิกายน ๒๕๖๙ – ตุลาคม ๒๕๗๐)
๑๑. งบประมาณ	ประมาณการ ๕๗๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด หรือ งบสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. แพลตฟอร์มแบบที่บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ ๒. ผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์มาตรฐานพรีเมียม ๓. ช่องทางตลาดออนไลน์ (E-Commerce) ที่พร้อมใช้งาน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ด้านเศรษฐกิจ: เกิดโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่เกษตรกรสามารถใช้งานร่วมกันได้ในระยะยาว ด้านสังคม: เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ด้านขีดความสามารถ: อำเภอหนองกุ้งศรีมีโมเดลการจัดการห่วงโซ่คุณค่าข้าวที่สามารถขยายผลไปยังสินค้าอื่นได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑.โครงการสร้าง ภูมิคุ้มกันดินเพื่อเท่า ทันวิกฤติภูมิอากาศ แปรปรวน	- ชุด Soil Test Kit - เมล็ดพันธุ์ปอเทือง - หัวเชื้อจุลินทรีย์พื้นฟู ดิน - วิทยากรจากกรม พัฒนาที่ดิน	๑. Check-up ดิน: ตรวจสอบ วิเคราะห์ดินรายแปลง ๒. โรงงานปุ๋ยในนา: ปลูก และไถกลบพืชปุ๋ยสด ๓. ปุ๋ยสั่งตัด: ผสมปุ๋ยใช้ เองตามค่าวิเคราะห์ดิน ๔. แปลงเรียนรู้: ถอด บทเรียนสู่ภัยอากาศ	- เกษตรกร ๑๐๐ รายมี ทักษะตรวจดิน - ฐานข้อมูลค่าดินใน พื้นที่ - คู่มือการปรับปรุงดิน ฉบับชาวบ้าน	- ต้นทุนปุ๋ยลดลง ๒๐- ๓๐% - ดินอุ้มน้ำได้ดีขึ้น ข้าว แข็งแรงทนแล้ง/ทนโรค - รายได้สุทธิเพิ่มขึ้นจาก ผลผลิตที่คงที่	- ดินในหนองกุ้งศรีมี ความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืน - ลดการชะล้างพังทลาย ของหน้าดิน - เกษตรกรพึ่งพาตนเอง ได้ ไม่หวั่นไหวต่อราคา ปุ๋ยโลก	งบจังหวัด หรือ กรมส่งเสริม เกษตร (ปี ๒๕๖๙	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๒.โครงการส่งเสริม การปลูกพืชใช้น้ำน้อย หลังนา เพื่อสร้าง รายได้และหยุดการ เผาอย่างยั่งยืน	๑. เมล็ดพันธุ์พืชน้ำ น้อย (ถั่วเขียว, ถั่วลิสง , ข้าวโพด) ๒. ชุดวัสดุสาริระบบ น้ำหยด/ละอองฝอย ๓. ชุดความรู้การ วิเคราะห์ดิน ๔. งบประมาณ ดำเนินงาน	๑. เปลี่ยนฟางเป็นทอง: สาริการใช้ฟางคลุมดิน รักษาความชื้นแทนการ เผา ๒. เลือกพืชที่ใช่: อบรม เลือกชนิดพืชตามค่า วิเคราะห์ดินและตลาด ๓. บริหารจัดการน้ำ: สาริตติดตั้งระบบน้ำหยด ประหยัดพลังงาน	- เกษตรกร ๑๐๐ รายได้รับการอบรม - แปลงต้นแบบพืชน้ำ น้อย ๒๐๐ ไร่ - มีคู่สัญญาซื้อขาย ผลผลิตล่วงหน้า	- อัตราการเผาต่อซัง ลดลงร้อยละ ๘๐ - เกษตรกรมีรายได้สุทธิ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒,๐๐๐ บาท/ไร่ - ลดความเสี่ยงจากการ ขาดแคลนน้ำ	- มลพิษ PM ๒.๕ ใน อำเภอลดลงอย่างยั่งยืน - โครงสร้างดินดีขึ้นจาก การเพิ่มอินทรีย์วัตถุ - เกิดต้นแบบ เกษตรกรรมหมุนเวียน (BCG) ที่เข้มแข็ง	งบประมาณ พัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด หรือ งบกรม ส่งเสริม การเกษตร	พฤศจิกายน ๒๕๖๙ - เมษายน ๒๕๗๐

		๔. เชื่อมโยงตลาด: ทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้ากับเอกชน					
๓.โครงการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ	งบประมาณ ๕.๗ แสนบาท, โดรนเกษตร, ระบบ IoT, AI คัดเกรดข้าว, วิทยากรด้านการตลาด	๑. ติดตั้งระบบ Smart Farm ๒. พัฒนาโรงสีอัจฉริยะ ๓. สร้างแบรนด์สินค้าดิจิทัล ๔. อบรมการตลาดออนไลน์	- แล่งนาอัจฉริยะ ๑๐๐ ราย - แบนด์ข้าวพรีเมียมของอำเภอ - ช่องทางขาย E-Commerce	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒๐-๓๐% จากการขายข้าวแบรนด์ตัวเอง และลดต้นทุนการผลิต	กิตติเศรษฐกิจดิจิทัลในระดับฐานราก และหนองกุ้งศรีเป็นศูนย์กลางข้าวคุณภาพของจังหวัด	งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	๒๕๖๙-๒๕๗๐

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๖๘. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอหนองงูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. ข้อมูลครัวเรือน
กระทรวงมหาดไทย.

กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๘ รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย

แหล่งที่มา : <http://air4thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖t>

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๖๒ **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร)

แหล่งที่มา : <http://ssmap.doae.go.th/ssmap/>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

แหล่งที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘ **ขอบเขตการปกครอง** (ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร)

แหล่งที่มา : <http://ssmap.doae.go.th/ssmap/>

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองงูงศรี ๒๕๖๘. **ข้อมูลด้านการเกษตร**. กรมส่งเสริมการเกษตร

แหล่งที่มา :brd.ricethailand.go.th, [กรมการค้าภายใน](#))